

[Undervisningsministeren.]

på, at det ærede medlem jo var medunderskriver på den betænkning, hvori der stod:

„Der er i udvalget enighed om, at lovgivningsmagten inden for grundlovens rammer er beføjet til at foretage en deling af den arnamagnæanske samling og foretage de herfor nødvendige ændringer i fundatsen.“

I forbindelse med spørgsmålet om kriterierne for spørgsmålet om Islands kulturreje, hvad der nøjere skulle ligge i dette udtryk, var det ærede medlem hr. Poul Møller også inde på hensynet til forskningen gennem årene. Jeg er helt enig i, at det selvfølgelig også er et af de elementer, der må indgå i spørgsmålet om islandsk kulturreje, og det giver mig anledning til at bringe et par korte citater, som jeg beder den højtærede formand om tilladelse til, af en kronik, som professor Jon Helgason skrev i 1950; jeg beder om, at man bemærker tidspunktet. Det vil altså sige et tidspunkt, der ligger nogle år før vi herhjemme rigtig tog forskningen op i det omfang, den nu har. I denne kronik siger professor Helgason bl. a.:

„Helt siden det 17. århundrede har udgivelsen af islandske håndskrifter været et område, hvor islandske forskere har været særlig virksomme“.

Professor Helgason siger, at

„også andre med held deltager i udgivelsen, men islændingene havde og har stadig et naturligt forspring på grund af deres fortrolighed med sproget“.

Det vil altså sige, at skal vi tale om, på hvilken måde forskningen historisk går ind i kulturrejet, så taler dette efter vor fornemste kenders ord til gunst for Island i denne sag, og da jeg nu er begyndt at citere fra denne kronik, vil jeg gerne føje et par andre bemærkninger til.

Professor Jon Helgason kunne dengang sige, at

„for islandske forskere i København er der ingen fremtid“.

Det ved jeg at professor Helgason ikke ville sige i dag på grund af de forbedringer, forskningen netop på dette felt har fået. Jeg tror ikke, jeg går nogen for nær, når jeg siger, at det var først og fremmest på initiativ af den nuværende folketingsformand og daværende undervisningsminister,

at der blev indrettet de bedre forhold for forskningen, der altså har ændret noget her, men det kunne dog siges for forholdtvis få år siden.

Professor Helgason siger videre, at

„det er forkert, når sagen undertiden er blevet fremstillet, som om al beskæftigelse med islandsk litteratur skulle være udelukket, hvis håndskrifterne afleveres“.

„Argumentet om videnskabens internationale ånd og væsen må vende sig til Islands fordel“,

når man ser på, hvor mange der i Island er blevet uddannet specielt inden for de discipliner, det her kommer an på.

Og professor Helgason siger i sin konklusion:

„Jeg kan kun sige, at Island og kun Island er i stand til at præstere den forskerstab, som behøves.“

Jeg tror som sagt ikke, at professor Helgason ville sige det samme i dag, for der er sket en udvikling herhjemme siden, hvor man på en anden måde har taget denne forskning op. Men det vil nok være vanskeligt at opretholde det synspunkt, at et land, der af en virkelig kender på feltet for få år siden kunne betegnes som det førende land, det eneste, i dag skulle være uden virkelige muligheder for at tage denne forskning op.

Det ærede medlem hr. Helveg Petersen spurgte, om man kunne forstærke den dansk-islandske forskningsfond, så der blev øgede midler til forskere til rejser til Island. Jeg var meget glad for dette spørgsmål. Vi drøftede det sammen i udvalget sidste gang og nåede måske ikke helt klart at få svar på det. Jeg synes nemlig, det er et spørgsmål, som i høj grad hænger sammen med dette forslag. Jeg kender meget vel denne fond. Jeg havde den ære at sidde i dens bestyrelse, indtil jeg blev medlem af regeringen. Det er ikke vældig længe siden, vi rettede en henvendelse til min forgænger om at få øgede midler til fonden med et helt andet motiv, fordi der var visse ting, vi ikke kunne klare inden for dens beskudte rammer. Skulle der være mulighed for at få almindelig bred tilslutning til at øge denne fonds midler ikke i spring, men sådan at man kan tilgodese naturlige studievilkår for danske forskere efter en eventuel flytning af håndskrifterne, så vil jeg i